

Datum: 10. 3. 2015

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

GRADIVO
Novinarska konferenca na temo Kulturnega bazarja 2015
Cankarjev dom, 10. marec 2015, ob 10.30

Na Zavodu RS za šolstvo smo veseli, da lahko kot soorganizatorji z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, z Ministrstvom za kulturo ter z ostalimi partnerji sodelujemo pri izvedbi že 7. Kulturnega bazarja. Kot razvojna inštitucija na področju izobraževanja se zavedamo pomena strokovnega izobraževanja izobraževalcev na področju kulture in hkrati vključevanja otrok in mladine v obsežen program, ki ga ponuja več kot 300 kulturnih ustanov iz vse Slovenije.

V strokovnih krogih na področju vzgoje in izobraževanja ter kulture je vse močnejše zavedanje, da tradicionalni učni pristopi ne zadoščajo več. Vedno bolj jih nadomeščajo modeli, ki so usmerjeni k učencu, spodbujanju njegove motivacije ter njegovi aktivni udeležbi. Kulturno-umetnostno vzgojo v šolskem prostoru prepoznavamo kot pomembno vsebino *kroskurikularnega* pristopa, ki presega zgolj povezovanje med različnimi predmeti in se nanaša na vse dejavnosti, ki osmišljajo življenje in delo šole.¹

Tako je Zavod RS za šolstvo že leta 2008 opozoril **na poseben pomen kulturne vzgoje** v šolskem **procesu**, saj je vključil nekatere njene razpoznavne elemente v učne načrte za osnovno šolo. Strokovno podlago za to vključevanje pa je predstavljal Nacionalni program za kulturo 2008-2011. Temelj za kulturno-umetnostno vzgojo v šolskem sistemu pa predstavljajo **Nacionalne smernice za kulturno-umetnostno vzgojo v vzgoji in izobraževanju**, ki jih je pripravila Razširjena medpredmetna skupina za kulturno vzgojo na Zavodu RS za šolstvo leta 2008. **Nacionalne smernice za kulturno-umetnostno vzgojo v vzgoji in izobraževanju** so spomladi leta 2009 potrdili in sprejeli vsi trije strokovni sveti v vzgoji in izobraževanju.

Smernice torej predstavljajo prvi del nacionalnega/državnega dokumenta o kulturno-umetnostnem sodelovanju med šolstvom in kulturo in opozarjajo na pomen tesnega povezovanja kulture, znanosti in izobraževanja. Predstavljajo najširši dokument, ki je bil osnova za izdelavo priročnika za šole, pri katerem je v okviru medpredmetne skupine za kulturno-umetnostno vzgojo na ZRSŠ sodelovalo več kot devetdeset strokovnjakov s področja glasbene umetnosti, likovne umetnosti, uprizoritvene umetnosti (gledališče in ples), filma in avdiovizualne kulture, intermedijske umetnosti, bralne kulture ter kulturne dediščine in tehniške kulture. **Priročnik nosi naslov: Kulturno-umetnostna vzgoja: priročnik s primeri dobre prakse iz vrtcev, osnovnih in srednjih šol.**

Konec leta 2013 je kot posledica kontinuiranega dela na področju kulturno-umetnostne vzgoje izšlo delo **Igriva arhitektura**, priročnik za izobraževanje o grajenem prostoru.

¹ Cilji kulturno-umetnostne vzgoje se uresničujejo v celotnem vzgojno-izobraževalnem procesu: v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah.

S smernicami in tema priročnikoma želimo poudariti dodano vrednost odpiranja šole v širši družbeni prostor. Pri tem je pomembno **partnersko sodelovanje**² na nacionalnem (različna ministrstva) in lokalnem (povezovanje šol s kulturnimi ustanovami in lokalnimi skupnostmi) nivoju, na makro (Evropska mreža kulturnih koordinatorjev) in mikro nivoju (sodelovanje učiteljev različnih predmetov/področij, kroskurikularno povezovanje ...).

Trenutno pa nastaja tretji priročnik z naslovom **Animirajmo**. Predstavljal bo animirani film v naši šolski praksi, pregled pa bo obsegal celotno vzgojno-izobraževalno vertikalo.

Jeseni 2014 je **Zavod RS za šolstvo ob sodelovanju Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ)** ter **Ministrstva za kulturo (MK)** organiziral odmevne celodnevne regijske strokovne posvete **Kako s kulturo izboljšamo otrokov in mladostnikov vsakdan**. Svetovalci ZRSS pa s sodelavci za posamezna kulturno-umetnostna področja izvajajo tudi **dodatna usposabljanja za učitelje**.

Smisel vsega našega kulturno-umetnostnega prizadevanja v šoli oziroma za šolo je preprost – s pomočjo najnovejših didaktičnih spoznanj, domače in evropske tradicije, vseživljenjskega učenja, odprtega pojmovanja kulture, kroskurikularnega pristopa, partnerskega sodelovanja med vzgojno-izobraževalnimi institucijami in kulturnimi ustanovami ter s primerno motiviranimi soudeleženci v tem procesu **želimo soustvarjati kulturno osvečenega in estetsko občutljivega posameznika – in s tem utemeljevati šolo, družbo in svet prihodnosti**.

DIREKTOR ZRSS
Dr. Vinko Logaj

² **Partnersko sodelovanje**

Na Zavodu RS za šolstvo, v različnih kulturnih ustanovah ter v okviru Kulturnega bazarja že sedaj potekajo dodatna strokovna usposabljanja, v prihodnje pa bomo skušali to ponudbo še dograditi in razširiti; zlasti pomembno je mreženje, in sicer: mreža vzgojno-izobraževalnih zavodov, mreža kulturnih ustanov ter njihova skupna »kulturno-vzgojna« mreža. Le s širjenjem izkušenj, skupnim delom in skupnimi usposabljanji bomo lahko dosegli kakovostno sistematično kulturno-umetnostno vzgojo.

.....

PROGRAMI IZ PONUDBE ZRSS

Zavod RS za šolstvo na področju kulturno-umetnostne vzgoje v šolskem letu 2014/2015 izvaja številne programe nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju s področja glasbene in likovne vzgoje in nekaterih drugih kulturno umetnostnih področij:

- Glasbeni kažipoti
- Aktivno k pouku glasbe
- Ustvarjanje z izvirnimi instrumenti 1 – od ideje do izvedbe
- Ustvarjanje z izvirnimi instrumenti 2 – od ideje do izvedbe
- Zborovska šola
- Mala zborovska šola
- Zborovska šola za vrtce
- Načrtovanje in izvajanje likovnih nalog v 1. In 2. VIO osnovne šole
- Načrtovanje in izvajanje zahtevnejših likovnih nalog
- Izbrane vsebine za likovno vzgojo po posodobljenem učnem načrtu
- Didaktični vidiki uvajanja vsebin sodobne likovne umetnosti v pouk likovno umetnostnih predmetov v osnovnih in srednjih šolah
- Bližnjica do sodobnega plesa in gledališča giba
- Ljudsko izročilo (pesem, ples, igra) pri pouku v 1. VIO
- Gledališče – igralec – predstava
- Gledališke delavnice za mentorje gledaliških skupin v osnovnih šolah in vrtcih
- Kreativno učenje z dramsko pedagogiko
- Lutkovna igra v podaljšanem bivanju
- Pedagoški lutkar
- Keramični pravljичni svet
- Usposabljanje učiteljev za mentorje in somentorje tekmovalnih skupin v okviru tekmovanja Slovenščina ima dolg jezik: književnost na filmu 3
- Filmska vzgoja pri pouku družboslovnih predmetov

ZAVODOVO SODELOVANJE S KULTURNIMI INSTITUCIJAMI, ŠOLAMI IN FAKULTETAMI

Zavod RS za šolstvo sodeluje s številnimi slovenskimi galerijami in muzeji. Te institucije se vedno bolj zavedajo pedagoškega pomena, zato svoje programe prilagajajo tudi šolskemu kurikulumu. Sodelujejo pri izobraževanju učiteljev, in sicer:

- Moderna galerija, Ljubljana – pripravlja izobraževanje za učitelje,
- Narodna galerija, Ljubljana – pripravlja posvete za učitelje umetnosti,
- Mednarodni grafični likovni center – povezovanje poteka v okviru grafičnega bienala,
- Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov (ZDSLU) – pripravlja razstave, mednarodne konference, študijske obiske za učitelje ipd.,
- Galerija Škuc – pripravlja predavanja in posebne delavnice za učitelje in dijake,
- Galerija Kapelica – pripravlja predavanja in posebne delavnice za učitelje in dijake,
- Slovenski gledališki inštitut – pripravlja izobraževanje za učitelje
- Slovensko narodno gledališče Maribor (opera, balet, drama) – pripravlja ogled opernih, baletnih in gledaliških predstav, ogled zaodrja in delavnice za otroke ter učitelje,
- Lutkovno gledališče Maribor – pripravlja ogled lutkovnih predstav in delavnice za otroke ter učitelje,
- Narodni dom-Kulturni dnevnik – pripravlja ogled različnih odrskih predstav, koncertov in delavnice za otroke ter učitelje,
- Umetnostna galerija Maribor – pripravlja predavanja, vodene ogled in delavnice za otroke ter učitelje,
- Muzej narodno osvobodilne umetnosti – pripravlja predavanja, vodene ogled in delavnice za otroke ter učitelje,
- Kino Udarnik Maribor – pripravlja ogled kinopredstav in delavnice za otroke ter učitelje,
- Glasbena matica Ljubljana – pripravlja ogled koncertov za otroke in učitelje ter organizacijo tekmovanja Slovenska glasbena olimpijada za otroke,
- Društvo slovenskih skladateljev – pripravljajo glasbene novitete ali priredbe za otroške in mladinske pevske zборе ter šolske ansambelske zasedbe,
- NUK – Narodna univerzitetna knjižnica Ljubljana organizira seminarje in tečaje za šolske knjižničarje,
- Javna agencija za knjigo – zavodovi svetovalci sodelujejo pri pripravi programa,
- Center kulture Španski borci in Zavod EnKnap – povezovanje poteka preko vsakoletnega usposabljanja učiteljev, ki poučujejo na različnih stopnjah izobraževanja Bližnjica do sodobnega plesa in gledališča giba, ki vključuje tudi ogled plesne predstave,
- Javni sklad za kulturne dejavnosti je naš redni strokovni partner pri pripravi strokovnih gradiv in svetovanju za področje sodobnega plesa,
- Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana, Umetniška gimnazija –smer sodobni ples, kot strokovni partner pri strokovnem svetovanju za področje sodobnega plesa,
- Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani: sodelovanje kot strokovni partner na področju vključevanja plesne ustvarjalnosti in ustvarjalnega giba v pouk.

Zavod sodeluje tudi pri prijavi in pripravi mednarodnih kulturnih projektov, institucijam pomaga pri vključevanju v mednarodne projekte in pri izobraževanju.

- Z Galerijo Kapelica sodeluje pri izobraževanju za razvijanje kreativnih pristopov v znanosti.
- Pri sodelovanju z nevladno organizacijo, Zavodom Bunker, razvija nove pristope k poučevanju sodobne umetnosti.

- Sodeluje na Kulturnem bazarju – s predavanji o intermediji umetnosti v šoli in o sodobni umetnosti v šolskem kurikulumu.
- Pripravlja seminarje na temo Razumevanje sodobne umetnosti – sodelovanje z umetniki in institucijami, muzeji, stiki v živo z umetnostjo.
- Zavodovi predstavniki so v žiriji Zlate Kocke, nacionalne nagrade programa Arhitektura in otroci (sodelovanje z Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije).
- Javni skladi RS za kulturne dejavnosti – pripravlja območna, regionalna in državna tekmovanja za različna področja umetnosti (zborovska, filmska, plesna, folklorna, dramska, literarna dejavnost) za otroke, izobraževanja za učitelje na vseh omenjenih področjih ter izvaja natečaj Kulturna šola za slovenske vrtec, šole.